

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ CHÍNH THỨC

Câu	Đáp án	Điểm
	I. PHẦN CHUNG CHO TẤT CẢ HỌC SINH (7,0 điểm)	
Câu I (4,0 điểm)	Trình bày những thành tựu chính của nền văn hóa cổ đại phương Đông. Thành tựu văn hóa nào đóng vai trò quan trọng đối với sản xuất nông nghiệp của cư dân cổ đại phương Đông ? Vì sao ?	
	* Những thành tựu chính của nền văn hóa cổ đại phương Đông.	
	- Lịch pháp và Thiên văn học: ra đời sớm nhất, gắn liền với nhu cầu sản xuất nông nghiệp:	0,5
	+ Sáng tạo ra nông lịch: năm có 365 ngày chia thành 12 tháng, tuần, ngày và mùa: mùa mưa, mùa khô, mùa gieo trồng.	0,5
	+ Đo thời gian bằng ánh sáng Mặt trời, mỗi ngày có 24 giờ.	0,25
	- Chữ viết: quan hệ xã hội trở nên đa dạng, cần ghi chép và lưu trữ, chữ viết ra đời, đây là phát minh lớn của nhân loại; viết trên giấy papiro, lụa, tre; khắc đất nung, xương.	0,75
	- Toán học: phát minh ra hệ đếm thập phân, các chữ số từ 1 đến 9 và số 0, các phép tính, tính được số Pi bằng 3,16.	0,5
	- Kiến trúc: xây dựng nhiều công trình như: Kim tự tháp (ở Ai cập), thành Ba-bi-lon (ở Lưỡng Hà), các đền tháp (ở Ấn Độ).	0,5
	* Thành tựu văn hóa nào đóng vai trò quan trọng nhất đối với sản xuất nông nghiệp của cư dân phương Đông thời cổ đại ? Vì sao ?	
	Thiên văn học và Lịch pháp đóng vai trò quan trọng nhất đối với sản xuất nông nghiệp vì: + Ở phương Đông cổ đại, nông nghiệp là ngành kinh tế chủ đạo. Nông nghiệp lệ thuộc vào điều kiện tự nhiên, tuân thủ nghiêm khắc tính thời vụ. + Lịch và Thiên văn giúp cư dân nông nghiệp nhận biết được sự thay đổi theo chu kì của thời tiết, khí hậu. Từ đó, định ra lịch cày cấy, gieo trồng sao cho đúng thời vụ.	1,0
Câu II (3,0 điểm)	Trình bày những điều kiện dẫn đến sự ra đời của các quốc gia cổ đại phương Tây.	
	- Điều kiện tự nhiên:	
	+ Các quốc gia cổ đại phương Tây nằm ở ven biển Địa Trung Hải, nơi đây có nhiều đảo, vịnh để xây hải cảng, tạo điều kiện thuận lợi cho giao thông trên biển và đánh bắt hải sản.	0,75
	+ Lãnh thổ phần lớn là núi, cao nguyên, diện tích đất đai canh tác ít lại kém màu mỡ, khô và rắn, thích hợp cho việc trồng cây ăn quả, cây công nghiệp, chăn nuôi; không thuận lợi cho việc trồng cây lương thực.	0,75

	- Công cụ sản xuất: Đầu thiên niên kỉ I TCN, công cụ sản xuất bằng sắt ra đời, diện tích đất đai canh tác tăng, thủ công nghiệp, kinh tế hàng hóa phát triển, tiền tệ ra đời.	0,75
	- Kinh tế: Thủ công nghiệp phát đạt với nhiều sản phẩm nổi tiếng, sản xuất hàng hóa tăng nhanh, quan hệ thương mại mở rộng.	0,75
	II. PHẦN RIÊNG (3,0 điểm)	
Câu III.a. (3,0 điểm)	Nêu nguyên nhân và điều kiện dẫn tới các cuộc phát kiến địa lí. Tại sao Tây Ban Nha và Bồ Đào Nha là những nước tiên phong trong các cuộc phát kiến địa lí ?	
	- Nguyên nhân và điều kiện:	
	+ Sự phát triển nhanh của sản xuất làm cho nhu cầu hương liệu, vàng bạc, thị trường ngày một tăng.	0,5
	+ Con đường giao lưu buôn bán qua Tây Á và Địa Trung Hải do người Ả-rập độc chiếm.	0,5
	+ Khoa học – kĩ thuật có những bước tiến quan trọng: vẽ bản đồ, hải đồ; sử dụng máy đo góc thiên văn, la bàn để định hướng; kĩ thuật đóng tàu có những tiến bộ mới.	1,0
	- Tây Ban Nha và Bồ Đào Nha là những nước tiên phong trong các cuộc phát kiến địa lí vì:	
	+ Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha có vị trí địa lí thuận lợi để tiến hành các cuộc phát kiến địa lí với ba mặt giáp biển; có những đội thuyền mạnh nhất châu Âu với nhiều thủy thủ gan dạ, tích lũy nhiều kinh nghiệm đi biển.	0,75
	+ Triều đình Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha tài trợ một khoản chi phí lớn cho các cuộc phát kiến địa lí.	0,25
Câu III.b. (3,0 điểm)	Trình bày những thành tựu của văn hóa Trung Quốc thời phong kiến trong các lĩnh vực: Nho giáo, Sử học và kĩ thuật.	
	* Nho giáo:	1,0
	- Thời Tần – Hán, Nho giáo giữ vai trò quan trọng, là cơ sở lí luận và tư tưởng, là công cụ tinh thần bảo vệ chế độ phong kiến.	
	- Thời Tống, Nho giáo phát triển thêm về lí luận, các vua Nhà Tống rất tôn sùng nhà nho.	
	- Sau này, học thuyết Nho giáo trở nên bảo thủ, lỗi thời và kìm hãm sự phát triển của xã hội.	
	* Sử học:	1,0
	- Thời Tần – Hán, Sử học trở thành lĩnh vực độc lập: Tư Mã Thiên với bộ Sử kí, Hán thư của Ban Cố, Hậu Hán thư của Phạm Việt.	
	- Thời Minh – Thanh, Sử học cũng được chú ý với nhiều tác phẩm nổi tiếng như Minh thực lục, Minh Sử, Đại Thanh thống nhất.	
	* Khoa học – kĩ thuật, người Trung Hoa có bốn phát minh quan trọng và truyền bá khắp thế giới là: giấy, kĩ thuật in, la bàn và thuốc súng.	1,0

HẾT